

Österbottens välfärdsområdes serviceboende med heldygnsomsorg inom ramen för den servicehelhet som tillhandahålls för äldre

Välfärdsområdesstyrelse 19.08.2024 § 154

4481/00.01.02.01/2024

Beredare Vähäkangas Pia
Pellfolk Tony
Koskela Marketta
Björkqvist Monika
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Med serviceboende med heldygnsomsorg (Socialvårdslagen 21 c §) avses boende i ett vårdhem, ett servicehem eller en liknande boendeenhet där personen förfogar över en bostad och där hen av boendeenhetens personal utan dröjsmål och oberoende av tid på dygnet får vård och omsorg också för sitt akuta behov. Målgruppen är personer som dagligen, oberoende av tid på dygnet, behöver fortlöpande vård och omsorg eller krävande yrkesinriktad vård som det inte är möjligt eller förenligt med klientens intresse att ordna som hemvård, närståendevård, familjevård eller på något annat sätt. Serviceboende med heldygnsomsorg ordnas långvarigt eller kortvarigt. Det kan vara tillfälligt eller regelbundet återkommande.

Österbottens välfärdsområde har som ett servicestrategiskt mål att 93 % av dem som fyllt 75 år ska bo hemma år 2025. Detta motsvarar den nationella nivån. För närvarande bor 91,8 % av dem som är över 75 år hemma.

För att allt fler äldre ska kunna bo i sitt eget hem har välfärdsområdet ökat antalet förebyggande tjänster och tjänster som främjar hemmaboende, såsom hemrehabilitering, hemsjukhusverksamhet och jourens mobila sjukskötartjänster. Välfärdsområdet har även utvidgat den grupp av klienter som använder sig av intervallvård för att stöda hemmaboende. Samtidigt framskrider också de planer som anknyter till gemenskapsboende.

Före verksamheten övertogs av välfärdsområdet använde kommunerna sig av kriterier som skiljde sig från varandra vid beviljandet av serviceboende med heldygnsomsorg. Dessa kriterier har nu förenhetligats, varför platser till serviceboende med heldygnsomsorg nu beviljas på samma grunder genom hela regionen.

I förhållande till befolkningsantalet har Österbotten fler serviceboendeplatser än de övriga landskapen i landet. Serviceproduktionen kan också granskas genom hur täckande den är. Sotkanet.fi beskriver täckningen av serviceboende med heldygnsomsorg genom att beräkna andelen och antalet 75 år fyllda personer vid en bestämd tidpunkt (31.12. 2023). Enligt detta beräkningssätt uppgår täckningen av serviceboende med heldygnsomsorg i Österbottens välfärdsområde till 7,5 % (1 601 personer). Det nationella jämförelsetalet är 6,4 %.

I dialoger välfärdsområden emellan beräknas täckningen av serviceboende med heldygnsomsorg utgående från platsantal, vilket leder till att täckningstalet blir högre, eftersom man utgår från att nyttjandegraden är 100 %. Även i den här jämförelsen är täckningstalet (8,7 %, platsantal 1 855) i Österbottens välfärdsområde bland de högsta bland välfärdsområdena (det nationella genomsnittet är 6 %). Välfärdsområdena har i huvudsak ställt upp mål för täckningen där platsantalet motsvarar 5,8–6 %.

I och med att befolkningen i Österbottens välfärdsområde är friskare skulle det vara motiverat att uppställa ett mål för täckningen som ligger minst på samma nivå som det nationella genomsnittet. Det här ger välfärdsområdet en möjlighet att göra strukturerna lättare och att på lång sikt uppnå de krävda inbesparingarna.

Täckningen för serviceboende med heldygnsomsorg föreslås därför bli 6 %. I och med den föreslagna täckningen (6 %) borde platsantalet minskas med cirka 316 platser till år 2030, varvid man då skulle ha tillgång till 1 537 serviceboendeplatser med heldygnsomsorg (egna och köpta platser sammanlagt). Minskningen av platsantalet gäller både egna serviceboenden med heldygnsomsorg och privat serviceproduktion.

Ingen klient som beviljats en plats blir utan en boendeserviceplats. Platsminskningen genomförs klientorienterat. Den föreslagna minskningen om 316 boendeplatser för heldygnsomsorg föreslås inledas i början av år 2025, eftersom genomföringen av förändringen kommer att framskrida långsamt. Medelvårdtiden för boende på serviceboenden med heldygnsomsorg är över 2 år. Förändringsprocessen kommer dessutom att framskrida i olika takt på olika enheter. Förändringen borde i huvudsak genomföras under 2025–2026 för att den föreslagna täckningen (6%) ska uppnås till år 2030. Minskningen av antalet platser kan vid behov fortsättas år 2027.

Den strukturförändring och minskning av platsantalet som bör genomföras inom boendeservicen för att den ska motsvara den nationella nivån är de viktigaste åtgärderna som måste vidtas för att servicen och verksamheten i Österbottens välfärdsområde ska kunna avpassas i enlighet med framtids- och anpassningsprogrammet och de strategiska linjedragningarna. De årliga nettokostnaderna för en egen serviceboendeenhet med 20 platser för heldygnsomsorg (på basis budgeten för år 2024) ligger mellan 1,3–1,8 miljoner. Ändringen av en serviceboendeenhet med heldygnsomsorg till ett gemenskapsboende minskar de årliga kostnaderna på enheten med cirka hälften, såvitt klientstrukturen är sådan att det klientspecifika behovet av hemvårdstjänster uppgår till 30 timmar/månad/klient.

Tabell 1: Platser på serviceboenden med heldygnsomsorg i Österbottens välfärdsområde (situationen 1.8.2024), täckningsmål samt förslag till minskning av antalet platser.

Serviceboende med heldygnsomsorg för äldre i Österbottens välfärdsområde		
Områden	Nuvarande platser, 1.8.2024 (egna och köpta)	Täckningsmålet 6 % och plan för minskning av antalet platser fram till år 2030
Norra området: Kronoby Jakobstad Larsmo Pedersöre Nykarleby	Det finns 549 boendeplatser (271 egna och 278 köpta). Täckningen är 9,1 %.	Minskning med 120 platser
Mellersta området: Vörå Korsholm Vasa Laihela	Det finns 963 boendeplatser (565 egna och 398 köpta). Täckningen är 8,7 %. En egen enhet med 30 platser kan omvandlas till gemenskapsboende utan investeringar.	Minskning med 145 platser

Södra området: <i>Malax</i> <i>Korsnäs</i> <i>Närpes</i> <i>Kaskö</i> <i>Kristinestad</i>	Det finns 343 boendeplatser (325 egna och 18 köpta). Täckningen är 8,3 %.	Minskning med 51 platser
		316 platser mindre

Den i tabellen föreslagna minskningen av antalet platser på serviceboende med heldygnsomsorg fortsätter efter år 2026 om det behövs för att uppnå täckningsmålet på 6 % för åldersgruppen 75 år fyllda.

Sektordirektör, äldre personer Vähäkangas Pia

föreslår, att välfärdsområdesstyrelsen för diskussion om planen för verkställande av planen för minskningen inom serviceboende med heldygnsomsorg (äldre personer) samt ger tjänsteinnehavarna i uppgift att ta ärendet till beslutsfattande till styrelsens nästa sammanträde.

Beslut:

Styrelsen förde en diskussion om verkställandet av planen för minskningen inom serviceboende med heldygnsomsorg (äldre personer) samt gav tjänsteinnehavarna i uppgift att ta ärendet till beslutsfattande vid följande sammanträde.

Distribution